

ת. עם עלות השחר כוזר אפרו הרחק בים

עתונאי ישראל במעמד תליתו של אייכמן.

☆☆☆

"פעל!"

אחד הסוהרים נטל שקיק שחור — המסכה בה נוהגים לכסות פני נידונים למיתה, ברגע האחרון. "האם אתה רוצה ת זה?" שאל.

"לא, ויזני צריך אותה", השיב אייכמן — הכל לפי מיטב ההפגנות של גבורה נוכחה-מיתת. ובפנתו לעבר שומעיו, הצהיר בנימה של גיטלמן: "ובכן, רבותי, עוד מעט נתראה כולנו. זהו גורל האדם".

הסוהר הידק בחוזקה את עניבת-החנק. "מוכן!" נשמעה ההודעה מפי הסוהר ה- אחראי, אחרי שאייכמן כבר עמד כפית ו- ענוב בעניבת-החנק מתחת לגרדום.

מבעד לשמיכה הכהה, שהסתירה את פניה השמאלית של החדר, ניכר רישור קל. שם ישב הסוהר שהופקד על הפעלת מנוף הפתיחה של דלתות-הגרדום.

"פעל!" ניתנה הפקודה עלידי אחד ה- סוהרים, שכמו יתר חבריו בחדר לא נשא כל סימן, זרעה או היכר. הכומר לחש בלי הרף: "ישו, ישו, קרא לישו".

ושוב משפט-אחרון: "האמנתי באלוהים בחיי, וכאמין באלוהים אני מת!"

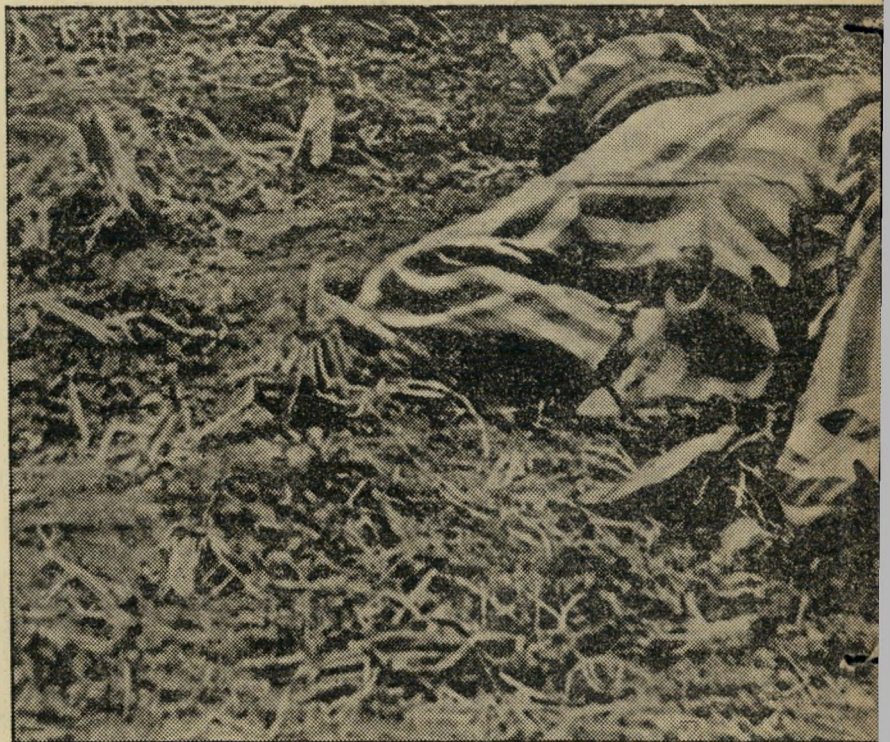
טראח!
דלתות-העץ הקטנות נפתחו כלפי מטה. אייכמן צנח כמו אבן כבדה דרך החור ש- נפער לפתע תחת רגליו.

נפילה של מטר או מטרו-חצי — והחבל התמתח. בשניה זו נשברה מפרקתו של ה- איש שאירגן את השמדתם של מיליונים

חדר-הגרדום בכלא רמלה. השניים, שנבחרו לייצג את פניו בפני חבריהם למקצוע, בפגישה דחופה בשעה זעמוקה מן המחזה שזה רק עתה חזו בו במו עיניהם.

!סוררי

כב יהודי אלמוני שניספה בעת עבודת הפרך

היהודים, ודאג להעברתם המהירה למשרפות. החבל התנוער פעמיים-שלוש, ואחר כך קפא כמעט. פירפורי התלוי נסתיומו מהר מאוד. חתי דקות לפני הצות, עלפי הודעת רופא בית-הסוהר שהמתין בחדר שמתחת לחדר הגרדום, מת אדוקף אייכמן.

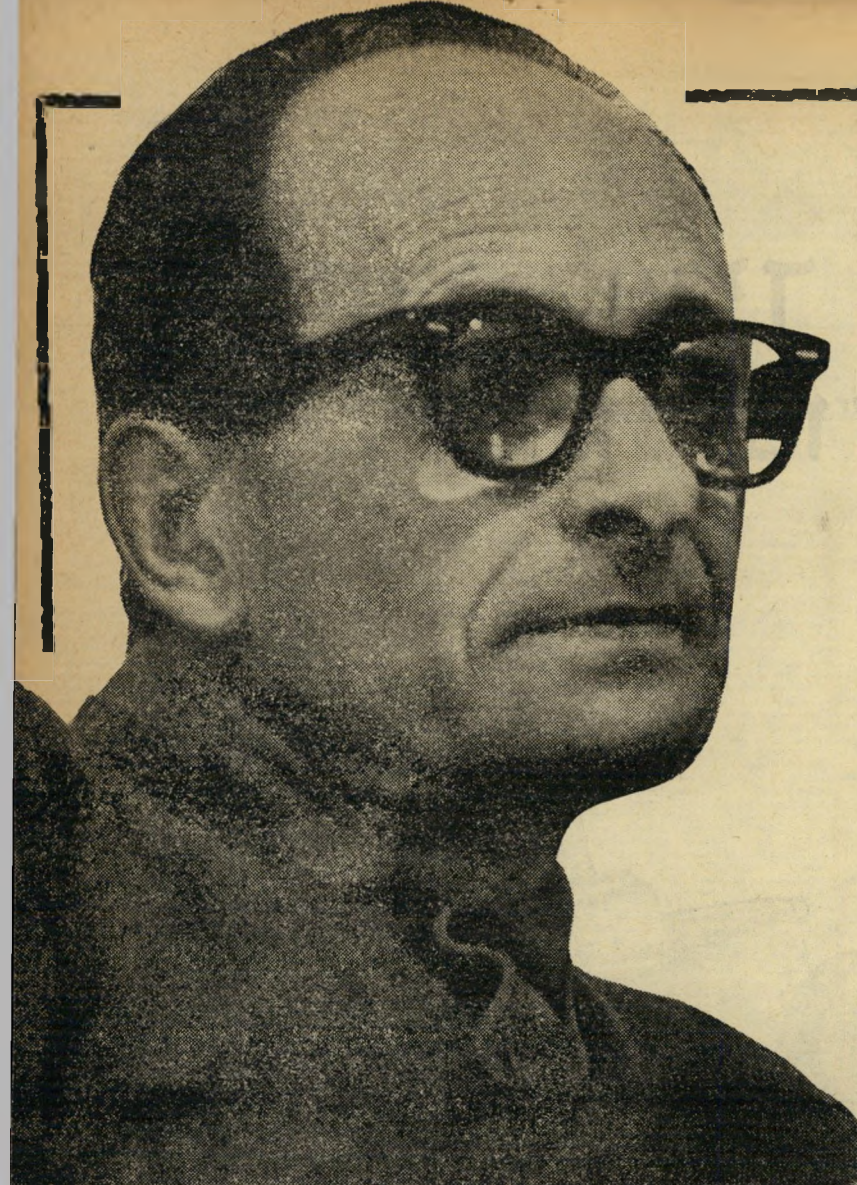
☆☆☆

אמונה מבוזבזת

רבבה שטויות נאמרו בימים האחרונים, בעתונים ואף ברדיו, על סירובו

"הוסיף, שעה שהסוהרים קשרו את ברכיו בעבור חוקות. אחר המשיך ואמר, בעת שזרועותיו אחורי גבו: "אבל רבותי, אינני יכול לעמוד כך." כאילו כדי להראות שאין דבר חמור יותר שהעיק תו רגע.

ישו הצטלבו שני מוטות ברזל, שנקבעו בקירות ה- ר משך את החבל שהיה תלוי במרכז הקורה, שיהרר-החנק והשחיל את ראשו של אייכמן לתוכה. את עצמי רושם מלים נרגשות כמו: חיוור... רוטט מתנדנד... מעוה פניו אבל משתדל בכל כוחו כתב לאחר מכן אחד העתונאים שנבחרו לייצג את

התלוי במשך שעה שלמה על החבל, ורק לאחר מכן להורידו ולמסור את גוויתו לבני המשפחה. תיקון מיוחד שהוכנס עלידי שר המשטרה להוראה זו, ושפורסם רק ב- אותו יום, התייר לנציב בתי-הסוהר לעשות בגוויה כרצונו.

רצונו של אריה ניר, שפעל בשם ממ-שלת ישראל, היה, כי הגחיה תישרף והאפר יפוזר בלב ים. אייכמן עצמו ביקש בצחאי-תו כי גופתו תישרף, וכי חלק מאפרו יינתן לבני-משפחתו והיתר יובא לקבורה בגרמניה. אך ממשלת ישראל לא רצתה לאפשר הקנות מצבות-זיכרון או אנדרטת-קדושים ניאור-נאציים, לאיש שבגלל חריצותו המעוותת נשרפו ששה מיליון יהודים מבלי להשאיר שריד וזכר.

הגוויה הורדה מחבל התליה, נעטפה ב-שמיכה והובלה בחשכת-לילה אל מחוץ לבית-הסוהר הדומם. בכבישים עמדו מש-מרות מזוינים של משמר הגבול ושל מש-טרה. אפילו למכוניות משטרה לא נתנו לע-בור, אלא אם אותתו באית מוסכם. ה-סטיישן המשטרתי ובו הגחיה, נסע במהי-רות בערפל הכבד, למבואותיה המזרחיים של רמלה. שם התנשאה ארובת-ענק של בית-חרושת נשר למלט.

הגחיה הוכנסה לאחד הכבשנים העצומים, בהם נשרפות האבנים ההיפוכות למלט. שעי-תיים תמימת היו דרושות כדי להפוך את הגחיה לאפר. כי עצמות בן-אדם הן אחד החומרים הקשים ביותר לשריפה. אחר-כך נאסף האפר לתוך כד אלומיניום קטן, שי נמכר לידי אריה ניר.

החבורה שוב עלתה על מכוניות המש-טרה, דהרה מערבה לכיוון נמל יפו. שם המתינה להם סירת-משטרה, שפקודה מיו-חדת הביאה אותה שעה קודם לכן מחיפה למעגן היפואי. החבורה הקטנה עלתה על סיפון הסירה, וניתנה הוראה להפליג ללב-ים. רק אז הבינו הספנים-השוטרים מה היתה מטרת הפלגתם.

במרחק שמונה קילומטרים מחוף תל-אביב האיתה הסירה במקצת את ירכיותיה. ניר פתח את הכד, התכופף מעל ירכתי ה-סירה, הרוח נשאה את גרגירי האפר. ליד ניר מילמל הכומר האל חרישית. תפילת-אשכבה?

☆☆☆

כעבור דקות תיקתקה המכונה בחדר-החדשות של לישכת-העתונות הממשלתית: "ידעה מס' 7 — (תל-אביב): לאחר ביצוע גזר-דין המוות על אדולף אייכמן... האפר פוזר בשעה 4.35 בבוקר..."

של אייכמן "להכיר בישו", ועל שימוש-במלה הגרמנית gottgläubig (מאמין בא-לוהים). ניסו לראות בכך וידוי נאצי.

הרייך השלישי ראה בעין רעה את קיומן של כל הכנסיות המאורגנות. היו לכך כמה סיבות. הפילוסופים שהיו חביבים על היס-לה, ובעיקר פרידריך ניטצה, טענו כי הנצרות השחיתה את הגוץ העליון והעמיסה עליו את "מוסר הרחמים" היהודי. קשה היה להכחיש כי ישו היה יהודי (זמרות שכמה מאבות תורת-הגוץ ניסו לטעון כי היה גוי שגודמן לגליל, הוא גליל-הגויים). ניסף לזה שונא המישטר הטוטאליטארי מ-טבעו כל ארגון עצמאי, כמו הכנסיה, המפי-ריע לסגירת האורח למדינה.

על כן עודד המישטר הנאצי את אנשיו לפרוש מן הכנסיות. נסיון להקים "כנסיה גרמנית" לא עלה יפה. חזון החזרת הדת האלילית המקורית לגרמניה טבע בצחוק. נשארה השאלה: איך יגדירו הנאצים את עצמם בשאלונים? אי-אפשר היה לכתוב "דת נאצית". גם אי-אפשר היה לכתוב "כופר באלוהים" או "אתאיסט", כי מוש-גים אלה היו מזוהים בגרמניה עם הקומו-ניסטים, הסוציאליסטים והבוונים-החופשיים, שנרדפו עלידי המישטר.

הפתרון נמצא במונח ריק מתוכן — "מא-מין באלוהים". הוא היה כשר מכל הבחי-נות, כי לא הוגדר מעולם, ולא חייב למא-מה. אייכמן עצמו פרש מן הכנסיה והגדיר את עצמו כך, אחרי שהפך פקיד בסיס, למרות שמשפחת אשתו היתה דתית, ואביו שלו אף היה בעל-תפקיד מכובד בכנסיה הפרוטסטנטית.

מאחר שלמינח זה לא היה כל תוכן חיו-בי, אף לא נאצי, לא היתה משמעות רבה לדבריו של אייכמן, לפני מותו, כי הוא "מאמין באלוהים". לא היה זה וידוי נאצי. קרוב לחדאי כי ביקש, פשוט, לומר כי הוא מאמין במעורפל באלוהים כלשהו, מבלי להזדהות עם דת מסוימת. את אותה הגישה ביטא כמה פעמים בעדותותיו ובחידותיו ה-שונים, אותם כתב על אדמת ישראל אחרי חטיפתו. שם גיבב דברי-הבל על "כוח קוסמי" וכיוצא בזה, שבחדאי לא היו נא-ציים במהותם.

☆☆☆

על פי תקנות ההוצאה-להורג, שנות-רו מימי האנגלים, יש להשאיר את